

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/149/2017
Identifikačné číslo spisu:	3712205438
Dátum vydania rozhodnutia:	22.11.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3712205438.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L. E., bytom L., L., zastúpenej JUDr. Michaelou Řihákovou Kojtalovou, LL.M., advokátkou so sídlom v Žiline, Antona Bernoláka 51, proti žalovaným 1/ V. Z., bytom O., 2/ Z. A., bytom O., 3/ V. U., bytom O., žalovaní 2/ a 3/ zastúpení JUDr. Róbertom Faturom, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, o zaplatenie 33.748,54 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 10C 84/2012, o dovolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. marca 2016, sp. zn. 5 Co 208/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. marca 2016 sp. zn. 5 Co 208/2015 potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“) rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica z 30. decembra 2014 č. k. 10 C 84/2012-481 v napadnutej časti - vo výroku, ktorým uložil žalovaným 1/, 2/, 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 14.942,79 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 12.791,79 € od 16. decembra 2011 do zaplatenia, zo sumy 1.000 Eur od 1. februára 2012 do zaplatenia, zo sumy 800 € od 15. mája 2012 do zaplatenia, a zo sumy 351 € od 3. augusta 2012 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, a vo výroku o trovách konania. Vo zvyšku súd prvej inštancie žalobu zamietol a konanie v časti o zaplatenie 4.052,54 € zastavil. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, že žalovaní 1/, 2/, 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 394,48 € k rukám jej právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. V dôvodoch svojho rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie (§ 219 ods. 2 O.s.p.), že účastníci konania ústnou formou uzavreli zmluvu o dielo podľa § 631 Občianskeho zákonníka, ktorou sa

žalovaní 1/ až 3/ ako zhotovitelia zaviazali vykonať pre žalobkyňu ako objednávateľku stavebné práce, ktorých výsledok sa prejavil zmenou stavu nehnuteľnosti a žalobkyňa sa zaviazala za stavebné práce žalovaným zaplatiť. Rozsah stavebných prác si dohodli v cenovej ponuke, ktorá bola vzájomne účastníkmi konania odsúhlasená. Rozsah stavebných prác popisali a bol ustálený na základe ohliadky na mieste samom v rodinnom dome č. XX v L.. Aj odvolací súd bol toho názoru, že žalovaní 1/ až 3/ rokovali so žalobkyňou ako fyzické osoby, nepodarilo sa im preukázať to, čo v konaní tvrdili, že by konali v mene obchodnej spoločnosti RM STAVING, s. r. o., a teda že nie sú pasívne legitimovaní. V nadväznosti na uvedené a na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia odvolací súd ďalej uviedol, že spoločnosť RM STAVING, s. r. o., ako to potvrdili aj žalovaní, nevydala žalobkyni žiadne zálohové faktúry, žiadne potvrdenie o prevzatých preddavkoch (prevzatie podpisoval žalovaný 1/), nepredložili jej žiadnu zmluvu a ani svedkovia, ktorí pracovali na stavbe, neboli v žiadnom zmluvnom a ani inom vzťahu so spoločnosťou RM STAVING, s. r. o., nemali ani len vedomosť o tejto spoločnosti. Vypovedali, že ich oslovil žalovaný 1/ bez toho, aby ich informoval, že vystupuje nie vo svojom mene, ale v mene obchodnej spoločnosti, za tieto osoby neboli spoločnosťou RM STAVING, s. r. o. platené odvody, preto aj z uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že žalovaní 1/, 2/ a 3/ konali vo svojom mene a nie za spoločnosť RM STAVING, s. r. o., čo vyplývalo aj z výpovedí svedkov K. O. a I. S.. Odvolací súd bol zhodne so súdom prvej inštancie toho názoru, že žalovaní sa skrývajú za uvedenú spoločnosť v snahe vyhnúť sa následkom z porušenia zmluvného vzťahu. Skutočnosť, že zmluvu uzavrela žalobkyňa so všetkými tromi žalovanými, mal aj odvolací súd preukázanú z výsluchov samotných žalovaných; žalovaný 1/ potvrdil, že jednal so žalobkyňou o zmluve o dielo, ktorú aj ústnou formou uzavreli. Žalovaný 1/ nepreukázal, že by sa žalobkyni preukázal plnomocenstvom zo dňa 1. mája 2009. Navyše, v čase uzavretia zmluvy už RM STAVING, s. r. o. nemala konateľa, ktorý by bol oprávnený konať v mene spoločnosti, príp. splnomocňovať iné osoby na konanie za spoločnosť. Žalovaný 2/ potvrdil, že sa dohodli so žalobkyňou na predmete diela a že im žalobkyňa vyplatila prvú zálohu. Žalobkyňu neinformoval, že nekoná vo svojom mene. Žalovaná 3/ uviedla, že informovala žalobkyňu, že je konateľkou RM STAVING s. r. o., čo ale žalobkyňa poprela. Touto výpoveďou žalovaná 3/ ale potvrdila, že bola v zmluvnom vzťahu so žalobkyňou pri realizácii rekonštrukcie domu. V rozpore s výpoveďou žalovanej 3/ je skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy v novembri 2011 už nebola konateľkou spoločnosti, pretože ešte v auguste 2011 sa vzdala funkcie. Taktiež z konania všetkých troch žalovaných v čase po 22. decembri 2011, z ich spoločného postupu a konania proti žalobkyni, účelovo sa skrývajúci za spoločnosť RM STAVING, s. r. o. aj podľa odvolacieho súdu vyplývalo, že boli všetci traja v zmluvnom vzťahu so žalobkyňou. S poukazom na uvedené odvolací súd námietku žalovaných o nedostatku ich pasívnej legitimácie považoval za neopodstatnenú. Pretože z vykonaného dokazovania vyplývalo, že dielo, na zhotovenie ktorého sa zaviazali žalovaní, nebolo riadne dokončené, keďže žalovaní bezdôvodne zo stavby odišli, nevyzvali žalobkyňu na prevzatie diela a práce neukončili, správne súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 9.234,82 € titulom bezdôvodného obohatenia (ako rozdiel medzi preddavkovo zaplatenou sumou 31.000 € a cenou vykonaných prác určených znalcom vo výške 21.765,18 €). Za situácie, keď k dokončeniu diela a jeho prevzatíu nedošlo, žalobkyňa si dôvodne uplatnila aj právo na náhradu škody podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaní mali možnosť dielo dokončiť. Nebolo preukázané, že by im žalobkyňa zabránila v prístupe do domu a keďže k ukončeniu diela nepristúpili, nemala inú možnosť ako dokončiť práce a odstrániť vady za pomoci inej firmy. Znalec ustálil náklady na odstránenie vád a nedorobkov na sumu 3.556,97 €. V tejto výške bola súdom prvej inštancie správne ustálená výška škody, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s porušením zmluvného záväzku žalovaných vykonať dielo riadne a včas a neochotou dokončiť dielo. Ďalšia škoda, ktorá vznikla žalobkyni v dôsledku porušenia povinnosti žalovaných, spočíva aj podľa odvolacieho súdu vo vynaložených nákladoch za posudky, ktoré si dala vypracovať za účelom zistenia stavu vykonávaných rekonštrukčných prác, a to za posudok vypracovaný Ing. arch. Babjakom vo výške 1.000 € a 800 € a za znalecký posudok vypracovaný Ing. Nekorancom vo výške 351 €. Odvolací súd ani námietku žalovaných k právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú, pričom žalobkyňa správne vo vyjadrení k odvolaniu v tejto súvislosti poukázala na ustálenú judikatúru, a to na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Cdo 196/2009. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadli žalovaní 2/ a 3/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolaním z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., t. j. postupom súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.); rozhodnutie je založené tiež na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke pasívnej legitímácie žalovaných 1/ až 3/ (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V bližších podrobnostiach namietali tiež nedostatočne zistený skutkový stav, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z uvedených dôvodov žalovaní 2/ a 3/ navrhli, aby dovolací súd zrušil rozsudok tak odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Dovolanie bolo podané 2. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

5. V predjednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

6. Dovolanie žalovaných 2/ a 3/ v danom prípade bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Žalovaní 2/ a 3/ vady zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania teda nevyplýva ani z uvedených hľadísk.

7. Neprípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľa domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdom konaní, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

8. Žalovaní 2/ a 3/ odvolaciemu súdu vytýkajú, že im odňal možnosť konať pred súdom tým, že nedostatočne/nesprávne zistil skutkový stav, dostatočne sa nevysporiadal s nimi uvádzanými skutkovými tvrdeniami, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu trpí vadami nepreskúmateľnosti a napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v otázke pasívnej legitímácie na strane žalovaných 1/ až 3/.

9. K tej časti dovolania, v ktorej žalovaní namietajú nedostatočne/nesprávne zistený skutkový stav veci, nesprávnosť postupu súdov v procese dokazovania a hodnotenia jeho výsledkov, najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladala nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

10. V súvislosti so žalovanými namietanou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. možno vyvodit', že odňatie možnosti konať pred súdom vidia aj v tom, že rozhodnutia súdov oboch inštancií sú založené na nedostatočných dôvodoch, sú nepresvedčivé, čím v podstate namieta aj nedostatok ich odôvodnenia. V nadväznosti na uvedené je potrebné uviesť, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Na rokovaní občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. V tejto ale odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie, preto nebol dôvod na postup podľa druhej vety citovaného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré v potrebnom rozsahu vysvetlil. Tiež rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z rozhodnutia je celkom zrejмый a zrozumiteľný záver súdu, prečo uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 14.942,79 € s príslušenstvom (viď bod 1 rozhodnutia).

11. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

12. Z dovolania žalovaných vyplýva, že napadnutý rozsudok má spočívať aj na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne

právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci bolo síce relevantným dovolacím dôvodom v tom zmysle, že ho bolo možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (pozri § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. účinný do 30. júna 2016), samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj keby tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (porovnaj tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

13. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalovaných nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p.; v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných podľa § 447 písm. c/ CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.